

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

23. november 1989*

Asutamislepingu artiklite 30 ja 36 tõlgendamine –Pühapäevase kauplemise keeld

[...]

Kohtuasjas C-145/88,

mille esemeks on EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Ühendkuningriigi Cwmbran Magistrates' Court'i esitatud eelotsusetaotlus, millega soovitakse nimetatud kohtus pooleliolevas menetluses järgmiste poolte vahel:

Torfaen Borough Council

ja

B & Q plc (endine B & Q (Retail) Limited), Gwent,

saada eelotsust EMÜ asutamislepingu artiklite 30 ja 36 tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS (kuues koda)

koosseisus: koja esimees C. N. Kakouris, kohtunikud F.A. Schockweiler, T. Koopmans, G. F. Mancini, M. Diez de Velasco,

kohtujurist: W. Van Gerven,

kohtusekretär: vanemametnik D. Louterman,

olles läbi vaadanud märkused, mille esitasid:

– prokuratuuri nimel Torfaen Borough Councili solicitor D. Robinson,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

- põhikohtuasja kostja nimel QC D. Vaughan, barrister G. Barling ja solicitor A. Askham,
- Ühendkuningriigi nimel rahandusministeeriumi juriidilise osakonna esindaja S. J. Hay,
- Komisjoni nimel õigustalituse ametnik E. L. White,

arvestades suuliseks menetluseks koostatud ettekannet ja 23. mai 1989. aasta suulise menetluse ettekannet,

kuulanud 29. juuni 1989. aasta istungil ära kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1. Ühendkuningriigi Cwmbran Magistrates' Court esitas 24. mail 1988. aastal Euroopa Kohtusse saabunud 25. aprilli 1988. aasta otsusega Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel kolm eelotsuseküsimust, mis käsitlesid EMÜ asutamislepingu artiklite 30 ja 36 tõlgendamist, et hinnata, kas siseriiklikud eeskirjad, mis keelavad pühapäeval kauplemise, on kõnealuste sätetega kooskõlas.
2. Kõnealused küsimused tõstatati Torfaen Borough Councili (edaspidi „linnanõukogu”) ning ehitus- ja aianduskaupade müügikeskuste omaniku B & Q plc, endine B & Q (Retail) Limited (edaspidi „B & Q”) vahelises kohtumenetluses.
3. Linnanõukogu väidab, et avades oma ruumid pühapäeval klientidele muul eesmärgil, kui kõnealuse seaduse viiendas lisas nimetatud tehingud, rikkus B & Q Ühendkuningriigi 1950. aasta kaupluste seaduse paragrahve 47 ja 59 ja peab seetõttu maksma maksimumtrahvi 1 000 Inglise naela.
4. Kaupluste seaduse viiendas lisas on loetletud tooted, mida kauplused võivad pühapäeval erandkorras müüa. Kõnealuste toodete hulka kuuluvad alkohoolsed joogid, teatud toiduained, tubakatooted, ajalehed ja muud esmatarbekaubad.
5. Siseriiklikus kohtus väitis B & Q, et kaupluste seaduse paragrahv 47 on meede, mille mõju on samaväärne impordi koguseliste piirangutega EMÜ asutamislepingu artikli 30 tähenduses ja et seda ei põhjenda EMÜ asutamislepingu artikkel 36 ega ka muu „kohustuslik tingimus”.

6. Linnanõukogu eitas, et pühapäevase kauplemise keeld on meede, mille mõju on samaväärne koguseliste piirangutega, põhjendusel, et seda kohaldatakse samamoodi nii kodumaiste kui ka importtoodete suhtes ja et see ei asetanud importtooteid ebasoodsamasse olukorda.
7. Siseriiklik kohus leidis, et kõnealuses kohtuasjas vähendas pühapäevase kauplemise keeld B & Q kogumüüki, et umbes 10% B & Q müüdavast kaubast on pärit teistest liikmesriikidest ja et seetõttu vähenes vastavalt import teistest liikmesriikidest.
8. Kõnealusele järeldusele jõudes asus siseriiklik kohus seisukohale, et kohtuasjas tõstatus ühenduse õiguse tõlgendamise küsimus. Seetõttu esitas siseriiklik kohus Euroopa Kohtule järgmised eelotsuseküsimused:
 - 1) „Kui liikmesriik keelab jaemüügi ruumide avamise pühapäeval klientidele kaupade müümiseks, välja arvatud teatud konkreetsed tooted, mille müümine on lubatud, ja kui keeld vähendab absoluutarvudes kõnealustes ruumides kaupade, sealhulgas teistes liikmesriikides toodetud kaupade müüki ja seega vähendab vastavalt teistest liikmesriikidest imporditavate kaupade kogust, siis kas kõnealune keeld on meede, mille mõju on samaväärne impordi koguselise piiranguga asutamislepingu artikli 30 tähenduses?
 - 2) Kui esimesele küsimusele vastatakse jaatavalt, siis kas kõnealuse meetme suhtes kehtib mõni artiklis 36 sätestatud erand artiklist 30 või muu ühenduse õiguses tunnustatud erand?
 - 3) Kas vastuseid eespool nimetatud esimesele või teisele küsimusele mõjutab mõni asjaolu, mis muudab kõnealuse meetme meelevaldse diskrimineerimise vahendiks või liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piiranguks või ebaproportsionaalseks või muul viisil põhjendamatuks meetmeks?”
9. Täpsemad andmed põhikohtuasja faktiliste asjaolude, menetluse käigu ning Euroopa Kohtule esitatud märkuste kohta on esitatud suuliseks menetluseks koostatud ettekandes ning edaspidi mainitakse või käsitletakse neid niivõrd, kui see on vajalik Euroopa Kohtu põhjenduste selgitamiseks.

Esimene küsimus

10. Esimese küsimusega soovib siseriiklik kohus teada saada, kas asutamislepingu artikli 30 tähenduses koguseliste piirangutega samaväärse mõjuga meetmete mõiste hõlmab ka sätteid, millega jaemüüjatel keelatakse oma ruumide avamine pühapäeval, kui keeld vähendab absoluutarvudes kõnealustes ruumides kaupade, sealhulgas teistest liikmesriikidest imporditud kaupade, müüki.

11. Esiteks tuleb rõhutada, et siseriiklikke eeskirju, mis keelavad jaemüüjatel oma ruumide avamise pühapäeval, kohaldatakse samamoodi nii kodumaiste kui ka importtoodete suhtes. Põhimõtteliselt ei muutu teistest liikmesriikidest imporditud kaupade turustamine keerukamaks kui kodumaiste toodete turustamine.
12. Järgmiseks tuleb meenutada, et oma 11. juuli 1985. aasta otsuses liidetud kohtuasjades 60 ja 61/84 *Cinéthèque SA ja teised v. Fédération nationale des cinémas français* (1985) EKL 2618 leidis Euroopa Kohus seoses videokassettide laenutamise keeluga, mida kohaldati samamoodi nii kodumaiste kui ka importtoodete suhtes, et selline keeld on vastuolus asutamislepingus sätestatud kaupade vaba liikumise põhimõttega, välja arvatud juhul, kui seetõttu tekkinud takistused ühenduse kaubandusele ei ole suuremad, kui on silmas peetud eesmärgi saavutamiseks vajalik ja kui kõnealune eesmärk on ühenduse õiguse seisukohalt õigustatud.
13. Kõnealuses olukorras on käesoleva kohtuasja puhul esmalt vaja kaaluda, kas kõnealuste eeskirjade eesmärk on ühenduse õiguse seisukohalt õigustatud. Selles küsimuses on Euroopa Kohus juba kinnitanud oma 14. juuli 1981. aasta otsuses kohtuasjas 155/80 *Oebel* (1993) EKL 1993, et tööaega, leiva kohaletoimetamist ja müüki ning kondiitritööstust reguleerivad siseriiklikud eeskirjad moodustavad majandus- ja sotsiaalpoliitika seadusliku osa, mis on kooskõlas asutamislepingus sätestatud avaliku huvi eesmärgiga.
14. Sama kaalutlust tuleb kasutada ka seoses jaemüügi ruumide avamisaegu käsitlevate siseriiklike eeskirjadega. Kõnealused eeskirjad kajastavad teatud poliitilisi ja majanduslikke valikuid ja nende eesmärk on tagada töö- ja puhkeaja korraldus kooskõlas riiklike või piirkondlike sotsiaalkultuuriliste tavadega ja see on kehtiva ühenduse õiguse kohaselt liikmeriigi otsustada. Lisaks ei ole selliste eeskirjade eesmärgiks liikmeriikide vahelise kaubanduse kaubavoogude reguleerimine.
15. Teiseks tuleb kindlaks teha, kas kõnealuste siseriiklike eeskirjade mõju on suurem eesmärgi saavutamiseks vajalik. Nagu on märgitud komisjoni 22. detsembri 1969. aasta direktiivi 70/50/EMÜ (EÜT inglisekeelne eriväljaanne, 1970 (I), lk 17) artiklis 3, hõlmab artiklis 30 sätestatud keeld toodete turustamist reguleerivaid siseriiklikke meetmeid, kui selliste meetmete piirav toime kaupade vabale liikumisele ületab kaubanduseeskirjadele omase toime.
16. Küsimus, kas konkreetsete siseriiklike eeskirjade mõju jääb tõepoolest neisse piiresse, on faktilisi asjaolusid puudutav küsimus, mille peab lahendama siseriiklik kohus.
17. Seetõttu tuleb esimesele küsimusele vastata, et asutamislepingu artiklit 30 tuleb tõlgendada nii, et selles sätestatud keeldu ei kohaldata siseriiklike eeskirjade suhtes, mis keelavad jaemüüjatel oma ruumide avamise pühapäeval, kui sellest tulenev ühenduse kaubandust piirav mõju ei ole kõnealuste eeskirjadele omasest mõjust suurem.

Teine ja kolmas küsimus

18. Võttes arvesse vastust esimesele küsimusele, puudub vajadus vastata teisele ja kolmandale küsimusele.

Kohtukulud

19. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Ühendkuningriigi ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

vastuseks Ühendkuningriigi Cwmbran Magistrates' Courti 25. aprilli 1988. aasta otsusega esitatud küsimustele otsustab:

Asutamislepingu artiklit 30 tuleb tõlgendada nii, et selles sätestatud keeldu ei kohaldata siseriiklike eeskirjade suhtes, mis keelavad jaemüüjatel oma ruumide avamise pühapäeval, kui sellest tulenev ühenduse kaubandust piirav mõju ei ole kõnealustele eeskirjadele omasest mõjust suurem.

Kakouris

Schockweiler

Koopmans

Mancini

Díez de Velasco

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 23. novembril 1989 Luxembourgis.

Kohtusekretär

Kuuenda koja esimees

J.-G. Giraud

C.N. Kakouris